

URAD PRO VYNÁLEZY
A OBJEVY

POPIS VYNÁLEZU K AUTORSKÉMU OSVĚDČENÍ

208 569

(11) (B1)

(51) Int. Cl.³

C 14 C 1/04

(22) Přihlášeno 05 07 79
(21) PV 4740-79

(40) Zveřejněno 31 10 80

(45) Vydáno 01 08 83

(75)
Autor vynálezu

SMEJKAL Pavel, Ing., CSc., Gottwaldov,
BLÁŽEJ Anton, prof., Ing., DrSc., Bratislava,
MLÁDEK Milan, prof., Ing., CSc., Gottwaldov a
PETERKA, Zdeněk, Ing., Úpice

[54] Způsob zpracování kožešin

1

Předložený vynález se týká způsobu zpracování kožešin, působením alkyloamidů vyšších mastných kyselin C_8-C_{30} v množství 0,5 až 50 g/l, jemuž případně předchází enzymatické opracování, s následujícím činným minerálními nebo organickými činidly látkami a jejich kombinacemi.

Jak je známo, používají se v současné době při zpracování kožešin různého původu, chemické technologie zahrnující námok ve vodě za případného přídavku konzervačních látek, chloridu sodného a tenzidů, pak dlouhodobé piklování v roztoku anorganických nebo organických kyselin společně s chloridem sodným. Po piklování je uskutečněno činnění bazickými minerálními solemi Cr, Al, Zr, nebo jejich kombinacemi, případně organickými činidly látkami. Rámcově naznačená technologie umožňuje zpracování kožešin, ale má řadu nevýhod.

Po námoku prováděné mízdření je velmi pracné. Dlouhodobé působení kyselin v průběhu piklování vede ke zhoršení fyzikálních vlastností řemene i vlasu. Tukování po činnění přináší potíže jednak v rozložení mazadel v řemenu, jednak při barvení řemene. Obecným rysem je zdoluhavost technologie a v důsledku toho velké množství rozpracovaného materiálu.

Tyto nevýhody odstraňuje způsob zpracování kožešin podle vynálezu, jehož podstata spočívá v tom, že kožešiny jsou před působením alkyloamidů mastných kyselin namáčeny ve vodných roztocích chloridu vápenatého nebo hořečnatého a jejich směsích o koncentraci 1 až 100 g/l. S alkyloamidami

2

vyšších mastných kyselin se používají koželužské pomocné přípravky pro likrování, mono a dikarbonové organické kyseliny C_1-C_6 a naftalensulfonové kyseliny. Odpadní lázeň po činnění je používána pro činnění další dávky suroviny opracované alkyloamidami vyšších mastných kyselin.

Technický účinek způsobu zpracování kožešin dle vynálezu spočívá ve spojení námoku a piklování a ve skutečnosti, že technologii je možno vést v okolí neutrálního pH, což má příznivý vliv na zachování fyzikálních vlastností vlasu i řemene.

Způsob podle vynálezu objasní několik příkladů provedení.

Příklad 1

Surovina — sušené králíčiny

Námok — králíčiny namáčíme v roztoku chloridu vápenatého o koncentraci 40 g/l. 21 roztoku na 1 kus suroviny, podle typu nádoby, ve které je námok uskutečněn. Teplota 20 °C, doba působení 24 h. Králíčiny jsou krátce proprány, omízněny a ořezány.

Moření — enzymatické opracování. Králíčiny jsou mořeny 30 min. např. pomocí Pelinu (směs pankreatických enzymů) v množství 2 g/l při teplotě 30 °C. Množství lázně 1 l/kus.

Opracování alkyloamidů mastných kyselin. Připravíme lázeň obsahující 5 g/l dietanolamidu kyseliny stearové a 5 g/l chlorparafinu společně s 10 % tenzidů vztaženo na váhové množství chlorparafinu. Opracování probíhá 60 min. při 20–25 °C. Činnění je pro-

3

vedeno bazickými solemi chromitými s koncentrací 2 g/l Cr_2O_3 o bazicitě 33 %. Doba pohybu 60 min.

Příklad 2

Surovina — sušená jehnětina.

Námok — jehnětinu namáčíme ve vodném roztoku chloridu hořečnatého o koncentraci 15 g/l s přídavkem neionogenního tenzidu v množství 1 g/l. Objem lázně 30 l/kus. Po 48 h působení jsou jehnětiny mízdřeny a ořezány. Do nové lázně přidáme dietanolamid kokosového oleje v množství 2,5 g/l. Pohyb 60 min. při teplotě 20–25 °C.

Činění bazickými solemi hlinitými v množství 5 g/l. Pohyb 120 min.

Příklad 3.

Surovina — nutrie.

Námok — surovinu namáčíme ve směsi chloridu vápenatého a chloridu hořečnatého 1:1 o koncentraci 30 g/l vodném roztoku s přídavkem neionogenního tenzidu. Po 48 h působení je surovina mízdřena.

4

Moření — provádí se 60 min. při teplotě 30 °C Pepsizynem (směs pankreatických enzymů) v množství 1 g/l.

Opracování — směs dietanolamidů kyseliny stearové s kyselinou adipovou. 20 g/l dietanolamidu kyseliny stearové s 2 g/l kyseliny adipové. Pohyb 40 min. při 20–25 °C.

Činění formaldehydem tak jak je běžné.

Na uvedených příkladech je demonstrován navržený způsob zpracování kožešin. Použití chloridu vápenatého a hořečnatého usnadňuje mízdření kožešin a umožňuje zkrátit námok a piklování. Vedení technologie v okolí neutrálního bodu pH zachovává původní vlastnosti vlasu a vysokou pevnost řemene. Velmi dobrá měkkost řemene a zvýšená plošná výtěžnost je dosahována vhodnou aplikací tenzidů, jakož i celým sledem technologických operací. Při minerálním činění je možno odpadní břechku použít na činění další dávky opracované suroviny. Navržená technologie vede k úspoře vody a zkrácení technologických časů.

PŘEDMĚT VYNÁLEZU

1. Způsob zpracování kožešin působením alkyloamidů vyšších mastných kyselin C_8 – C_{30} v množství 0,5 až 50 g/l, jemuž předchází enzymatické opracování, s následujícím činěním minerálními nebo organickými činidly látkami a jejich kombinacemi, vyznačující se tím, že kožešiny jsou před působením alkyloamidů namáčeny ve vodných roztocích chloridu vápenatého nebo hořečnatého a jejich směsích o koncentraci 1 až 100 g/l.

2. Způsob podle bodu 1, vyznačující se tím, že s alkyloamidy vyšších mastných kyselin se používají koželužské pomocné přípravky pro líkrování, mono a dikarbonové organické kyseliny C_1 – C_6 a naftalensulfonové kyseliny.

3. Způsob podle bodu 1 a 2, vyznačující se tím, že odpadní lázeň po činění je používána pro činění další dávky suroviny opracované alkyloamidy vyšších mastných kyselin.